

<http://hallofpeople.com/gr/bio/Virginia-Woolf.php>

Βιρτζίνια Γουλφ,

Ορλάντο

(Απόσπασμα)

Κι αφού ο κύριος Άντισον είπε μερικά λόγια, ακούστηκε ένα τρομερό χτύπημα στην πόρτα, και ο κύριος Σουίφτ, που είχε κάτι τέτοιους απότομους τρόπους, μπήκε μέσα χωρίς να αναγγεληθεί. Μια στιγμή, πού είναι τα Ταξίδια του Γκάλλιβερ; Α! να τα. Ας διαβάσουμε μία παράγραφο απ' το ταξίδι στη χώρα των Χούυννμνων.

«Απολάμβανα απόλυτη υγεία και ηρεμία ψυχής· δεν ένιωσα ποτέ την προδοσία ή την απιστία των φίλων, ή τις επιθέσεις κάποιου κρυφού ή φανερού εχθρού. Δεν είχα λόγο να δωροδοκήσω, να κολακέψω ή να κάνω το ρουφιάνο, για να εξασφαλίσω τη συμπάθεια κάποιου σπουδαίου προσώπου, ή κάποιου ευνοούμενού του. Δεν χρειαζόμουν προστασία από την απάτη ή την καταπίεση· εδώ δεν υπήρχε ούτε γιατρός για να μου καταστρέψει το σώμα, ούτε δικηγόρος να μου αφανίσει την περιουσία μου· δεν υπήρχε κανένας καταδότης για να παρακολουθεί τα λόγια και τις πράξεις μου· ή να ραδιουργεί εναντίον μου, με μοναδικό σκοπό το κέρδος· εδώ δεν υπήρχαν σκώπτες, επικριτές, συκοφάντες, πορτοφολάδες, ληστές, διαρρήκτες, δικολάβοι, μαστροποί,

παλιάτσοι, πολιτικοί, εξυπνάκηδες, υποχόνδριοι, βαρετοί
φλύαροι...»

Αλλά σταμάτα, σταμάτα αυτόν το χείμαρρο με τις πύρινες λέξεις,
γιατί θα κάψει ζωντανούς όχι μόνον εμάς αλλά κι εσένα τον ίδιο!
Δεν υπάρχει τίποτε πιο ωμό απ' αυτόν το βίαιο άντρα. Είναι τόσο
τραχύς και τόσο καθαρός συνάμα· τόσο κτηνώδης αλλά και τόσο
ευγενικός· περιφρονεί όλο τον κόσμο, όμως όταν μιλάει σ' ένα
κορίτσι η φωνή του γίνεται σαν του μικρού παιδιού, και θα
πεθάνει, ποιος θ' αμφέβαλλε γι' αυτό; μέσα στο τρελοκομείο.
Έτσι η Ορλάντο σερβίριζε το τσάι σ' αυτούς τους ανθρώπους· και
μερικές φορές, όταν ο καιρός ήταν καλός, τους έφερνε στην
εξοχή, και παρέθετε προς τιμήν τους βασιλικά γεύματα μέσα στο
Στρογγυλό Τραπέζι, όπου είχε κρεμάσει τα πορτραίτα τους γύρω
γύρω, έτσι που ο κύριος Πόουπ δεν μπορούσε να πει ότι είχε
δοθεί προτεραιότητα στον κύριο Άντισον, ή το αντίθετο. Ήταν
πολύ πνευματώδεις άλλωστε (όλο το πνεύμα τους όμως βρισκόταν
μέσα στα βιβλία τους) και δίδασκαν στην Ορλάντο το πιο ουσιώδες
χαρακτηριστικό του λόγου, που είναι η φυσικότητα στον τόνο της
φωνής - είναι μια ιδιότητα που αποκτιέται μόνο με τ' αφτί· χωρίς
αυτή την άμεση εμπειρία της κανείς δεν μπορεί να τη μιμηθεί, ούτε
και αυτός ο Γκρην ακόμα, παρ' όλη την επιδεξιότητά του· γιατί
είναι κάτι που γεννιέται απ' τον αέρα, και σκάει σαν κύμα πάνω
στα έπιπλα και κυλάει και χάνεται, και δεν ξανασυλλαμβάνεται
ποτέ, πολύ περισσότερο απ' όλους αυτούς που τεντώνουν τ' αφτιά
τους μισόν αιώνα αργότερα, και προσπαθούν ν' ακούσουν. Η
Ορλάντο διδάχθηκε αυτήν την ιδιότητα απ' τον κυματισμό μόνο της
φωνής τους όταν μιλούσαν· έτσι που το στυλ της άλλαξε κάπως,
και έγραψε μερικές πολύ ευχάριστες, πνευματώδεις στροφές και
σχεδίασε κάποιους χαρακτήρες σε πεζό λόγο. Κι έτσι,
κατασπαταλούσε το κρασί της γι' αυτούς τους ανθρώπους, κι

έβαζε μερικά χαρτονομίσματα, που τα έπαιρναν πολύ ευγενικά, κάτω απ' τα πιάτα τους, και δεχόταν τις αφιερώσεις τους, και θεωρούσε τον εαυτό της εξαιρετικά τιμώμενο απ' αυτήν τη συνδιαλλαγή.

Μ' αυτόν τον τρόπο περνούσε ο καιρός, και συχνά άκουγες την Ορλάντο να μονολογεί με μια έμφαση στη φωνή της, που πιθανόν να δημιουργούσε κάποια υποψία σ' αυτόν που την άκουγε. «Μα την πίστη μου, τι ζωή είναι αυτή! (γιατί ακόμη έψαχνε αυτό το προϊόν). Οι περιστάσεις όμως σύντομα την ανάγκασαν να εξετάσει περισσότερο επισταμένα το θέμα.

Μια μέρα σεβίριζε το τσάι του κυρίου Πόουπ, ενώ αυτός, όπως θα μπορούσε να πει καθένα απ' τους στίχους που προαναφέρθηκαν πιο πάνω, καθόταν με μάτια που έλαμπαν, παρατηρητικός και κυριολεκτικά συσπασμένος σε μια καρέκλα πλάι της.

«Θεέ μου», σκέφτηκε, καθώς σήκωνε την τσιμπίδα για τη ζάχαρη, «πόσο θα με ζηλεύουν οι γυναίκες τα χρόνια που θά 'ρθουν! Ωστόσο...» σταμάτησε, γιατί έπρεπε να ασχοληθεί με τον κύριο Πόουπ. Ωστόσο -ας τελειώνουμε εμείς τη σκέψη της- όταν κάποιος λέει «Πόσο θα με ζηλεύουν οι επόμενες γενιές», είναι σίγουρο ότι δεν νιώθει καθόλου άνετα τώρα. Αυτό το είδος ζωής ήταν πραγματικά τόσο συναρπαστικό, τόσο ζηλευτό, τόσο έξοχο, όπως μοιάζει όταν το περιγράφει ο βιογράφος; Πρώτα πρώτα η Ορλάντο έτρεφε ένα αληθινό μίσος για το τσάι· ύστερα η νόηση, η θειική και σεβαστή, έχει τη συνήθεια να σφηνώνει στο πιο άθλιο κουφάρι, και συχνά, αλίμονο, ενεργεί σαν κανίβαλος προς τις άλλες ικανότητες, έτσι που συχνά, εκεί που το Πνεύμα υπερτερεί, η Καρδιά, οι Αισθήσεις, η Μεγαλοψυχία, η Ειλικρίνεια, η Ανοχή, η Καλοσύνη και όλα τα υπόλοιπα σπάνια βρίσκουν χώρο ν'

ανασάνουν. Έπειτα, η μεγάλη ιδέα που οι ποιητές τρέφουν για τον εαυτό τους· η περιφρόνηση που τρέφουν για τους άλλους· οι εχθρότητες, οι πόλεμοι, οι ζήλιες και οι καβγάδες όπου εμπλέκονται αδιάκοπα· η απληστία με την οποία ζητούν κατανόηση γι' αυτά· όλα αυτά, θα μπορούσε να ψιθυρίσει κάποιος, προσέχοντας μην τον ακούσουν οι άνθρωποι του πνεύματος, κάνουν το σερβίρισμα του τσαγιού μια ακόμα πιο δύσκολη και, πραγματικά, πιο επίπονη ενασχόληση απ' ό,τι γενικά θεωρείται.

Εκτός απ' αυτό (το λέμε και πάλι ψιθυριστά, μήπως και μας ακούσουν οι γυναίκες), υπάρχει κι ένα μικρό μυστικό που οι άντρες μοιράζονται μεταξύ τους· ο λόρδος Τσέστερφηλντ το είπε ψιθυριστά στο γιο του με τη ρητή εντολή να το κρατήσει μυστικό «οι γυναίκες δεν είναι τίποτ' άλλο παρά μεγάλα παιδιά... Ένας άντρας που ξέρει τι κάνει παίζει μόνο μαζί τους, περνάει την ώρα του, αστειεύεται και τις κολακεύει». Καθώς όμως τα παιδιά ακούνε πάντα αυτά που δεν πρέπει (μερικές φορές και τα μεγάλα παιδιά ακόμη) το μυστικό διέρρευσε με κάποιον τρόπο, έτσι που όλη η ιεροτελεστία του σερβιρίσματος του τσαγιού γίνεται κάτι το περίεργο. Μια γυναίκα ξέρει καλά ότι, ακόμα κι αν κάποιος πνευματώδης άντρας της στέλνει τα ποιήματά του, επαινεί την κρίση της, ζητάει την κριτική της και πίνει το τσάι της, αυτό με κανέναν τρόπο δεν δείχνει ότι σέβεται τις απόψεις της, θαυμάζει την αντίληψή της, ή ότι θα διστάσει, επειδή το σπαθί δεν αρμόζει σ' αυτόν, να τρυπήσει το σώμα της με την πένα του. Όλα αυτά, όσο ψιθυριστά κι αν τα λέμε, πρέπει να έχουν διαρρεύσει τώρα πια· έτσι που, ακόμα και όταν κρατούν το μπολ με την κρέμα κι είναι έτοιμες να σερβίρουν τη ζάχαρη με την τσιμπίδα, οι κυρίες μπορεί να νευριάσουν λίγο, να κοιτάξουν έξω απ' το παράθυρο λίγο, να χασμουρηθούν λίγο, και στο τέλος ν' αφήσουν τη ζάχαρη να πέσει

από ψηλά -όπως έκανε τώρα η Ορλάντο- μέσα στο τσάι του κυρίου Πόουπ. Δεν υπάρχει κανένας θνητός στον κόσμο, πιο έτοιμος να προσβληθεί ή πιο γρήγορος να εκδικηθεί, όπως ο κύριος Πόουπ. Γύρισε προς την Ορλάντο και της πέταξε αμέσως μ' ένα απότομο τίναγμα μια γνωστή φράση από τους «Χαρακτήρες των Γυναικών». Αργότερα προσπάθησε να μαλακώσει τη φράση του, αλλά στην αρχική της διατύπωση υπήρξε αρκετά τσουχτερή. Η Ορλάντο τη δέχτηκε με μια υπόκλιση. Ο κύριος Πόουπ υποκλίθηκε κι αυτός, κι έφυγε. Η Ορλάντο, για να δροσίσει τα μάγουλά της, γιατί πραγματικά ένιωθε σαν αυτός ο μικρόσωμος άντρας να την είχε χτυπήσει, βγήκε μια βόλτα στο δάσος με τις καρυδιές, στην άκρη του κήπου.

Σύντομα ο δροσερός αέρας έκανε τη δουλειά του. Έκπληκτη ανακάλυψε ότι ένιωθε τρομερά ανακουφισμένη που ήταν μόνη της. Παρακολουθούσε τις χαρούμενες βαρκούλες που έπλεαν στο ποτάμι. Χωρίς αμφιβολία, αυτό το θέαμα της έφερνε στο νου ένα δύο περιστατικά του παρελθόντος. Κάθισε κάτω από μian όμορφη ιτιά κι έπεσε σε βαθιά περισυλλογή. Κάθισε εκεί μέχρι που τ' αστέρια εμφανίστηκαν στον ουρανό. Τότε σηκώθηκε, γύρισε και πήγε στο σπίτι, όπου χώθηκε στο δωμάτιό της και κλείδωσε την πόρτα. Άνοιξε μια ντουλάπα όπου κρεμόντουσαν ακόμη πολλά από τα ρούχα που φορούσε όταν ήταν ακόμη ένας κομψός νέος, και απ' αυτό διάλεξε ένα μαύρο βελούδινο σακάκι πλούσια στολισμένο με βενετσιάνικη δαντέλα. Ήταν κάπως έξω απ' τη μόδα, πράγματι, αλλά της πήγαινε πολύ όμορφα και φορώντας το έμοιαζε με νεαρό Λόρδο. Έκανε μερικές στροφές μπροστά στον καθρέφτη για να βεβαιωθεί ότι τα μεσοφόρια δεν την είχαν κάνει να χάσει την ελευθερία στις κινήσεις των ποδιών της, και έπειτα βγήκε έξω με κάθε μυστικότητα. Ήταν μια πρώιμη απριλιάτικη βραδιά. Χιλιάδες

αστέρια ανακατεμένα με το φως του μισοφέγγαρου, που το δυνάμωναν τα φανάρια του δρόμου, ανέδιναν μια λάμψη που ταίριαζε απόλυτα με το φυσικό παρουσιαστικό και την αρχιτεκτονική του κυρίου Ρεν. Το καθετί φάνταζε στην πιο εύθραυστη μορφή του· όλα τα σχήματα έμοιαζαν σαν έτοιμα να διαλυθούν και κάθε στιγμή μια ασημένια σταγόνα τα ξαναζωντάνευε. Αυτή θα 'πρεπε να είναι η μορφή της συζήτησης, σκέφτηκε η Ορλάντο (παραδομένη σε μια ανόητη ονειροπόληση)· αυτή θα έπρεπε να είναι η μορφή της κοινωνίας, της φιλίας, της αγάπης. Επειδή, ένας Θεός ξέρει γιατί, τη στιγμή ακριβώς που έχουμε χάσει κάθε πίστη μες στην ανθρώπινη επαφή, κάποιος τυχαίος συνδυασμός σιτοβολώνα και δέντρων, ή μιας θημωνιάς κι ενός κάρου, μας παρουσιάζεται σαν ένα τόσο τέλειο σύμβολο του απρόσιτου, που αρχίζουμε ξανά την αναζήτηση.

Βιρτζίνια Γουλφ, Ορλάντο, σελ. 158-162,

μτφρ.: Αναστασία Λιναρδάκη, Εκδόσεις Αστάρτη, 1984

Από την σελίδα : ifigeneiasiafaka.com/